

Gezondheidstoets

Roterij Sabbe, Kuurne

Inleiding

Gezondheid wordt niet alleen bepaald door de som van persoonlijke keuzes en genetische factoren. Ook onze omgeving heeft een grote invloed op onze gezondheid. Daarom is het juist zo belangrijk om samen in te zetten om een gezonde publieke ruimte te realiseren.

WIE ZIJN WE?

Deze gezondheidstoets gaat uit van Logo (Lokaal Gezondheidsoverleg) Leieland. Logo Leieland wil de gezondheid van alle mensen in haar werkingsgebied bevorderen zodat dit bijdraagt tot meer levenskwaliteit en gezonde levensjaren. Logo Leieland informeert, adviseert, motiveert en begeleidt op maat.

GEZONDHEIDSTOETS OP MAAT

Bij het ontwikkelen van een site of een ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) is het belangrijk om stil te staan bij de impact van dit plan op verschillende gezondheidsindicatoren. Met de gezondheidstoets worden deze gezondheidsindicatoren in rekening gebracht. Het desbetreffende gebied van het RUP en de ideeën omtrent het RUP zelf worden op een kritische manier beoordeeld op vlak van gezondheid. De gezondheidsindicatoren die hier aan bod komen zijn: walkability, luchtkwaliteit, mobiliteit, gezond leefmilieu, geluid, klimaat en varia. Vooraf wordt er ook nagegaan of er sprake is van een kwetsbare groep in het gebied in kwestie. Naast de vaststellingen per gezondheidsindicator worden er ook verschillende suggesties gegeven over hoe je de desbetreffende gezondheidsindicator positief kan beïnvloeden. We geven graag mondeling meer details bij de voorgestelde suggesties. Dit kan tijdens een overleg, workshop etc.

De gegeven suggesties zijn niet wettelijk bindend en kunnen de ontwerpers van het RUP, masterplan, ontwerpplan... inspireren. Op die manier wordt het RUP, masterplan, ontwerpplan... dermate opgesteld dat er maximaal rekening wordt gehouden met alle positieve elementen van gezondheidsbevordering en -bescherming, door ingrepen op de publieke ruimte. Niet alle suggesties zullen als dusdanig uitgevoerd worden, maar, waar mogelijk, toch maximaal opgenomen.

VAN WAAR HALEN WE ONZE GEGEVENS?

We komen tot verschillende vaststellingen aan de hand van wetenschappelijke kaarten, documenten en sites. Indien er verdere vragen zijn bij bepaalde vaststellingen, neem dan zeker contact op.

Contactpersonen:

Nele Bouckaert, medisch milieukundige & gezondheidspromotor

nele@logoleieland.be

Diederik Derijcke, gezondheidspromotor & aanspreekpersoon gemeente Kuurne

diederik@logoleieland.be

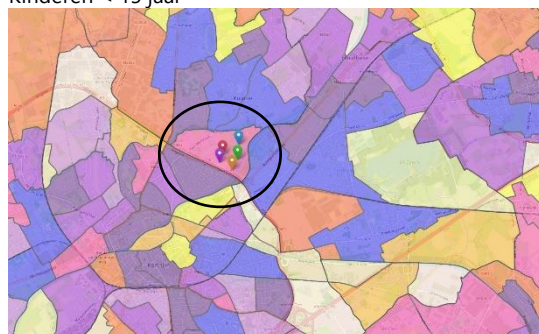
Tel: 056 44 07 94

www.logoleieland.be

Inhoudstafel

Inleiding	P. 2
Wie zijn we?	P. 2
Gezondheidstoets op maat	P. 2
Van waar halen we onze gegevens?	P.2
1 screening inwoners	P. 4
1.1 vaststellingen	P. 5
1.2 suggesties	P. 5
2 walkability-index	P. 6
2.1 vaststellingen	P. 7
2.2 suggesties	P. 7
3 luchtkwaliteit	P. 8
3.1 vaststellingen	P. 9
3.2 suggesties	P. 9
4 mobiliteit	P. 10
4.1 vaststellingen	P. 11
4.2 suggesties	P. 11
5 gezond leefmilieu	P. 12
5.1 vaststellingen	P. 13
5.2 suggesties	P. 13
6 geluid	P. 14
6.1 vaststellingen	P. 15
6.2 suggesties	P. 15
7 klimaat	P. 16
7.1 vaststellingen	P. 17
7.2 suggesties	P. 17
8 varia	P. 18
9 overkoepelende suggesties	P. 19
10 conclusie	P. 19
11 bijlagen	P. 20
12 bronnen	P. 37

Kinderen < 15 jaar

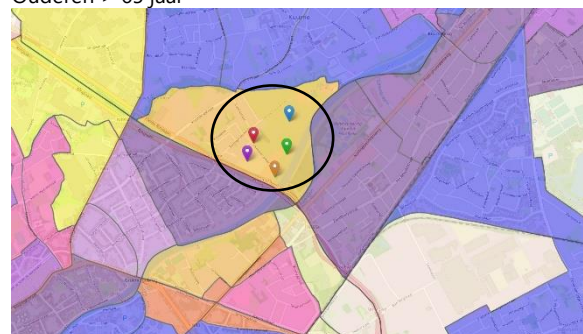

AANTAL INWONERS < 15 JAAR

- 0
- 1 - 21
- 22 - 38
- 39 - 55
- 56 - 76
- 77 - 102
- 103 - 137
- 138 - 186
- 187 - 277
- 278 - 1760

Ouderen > 65 jaar

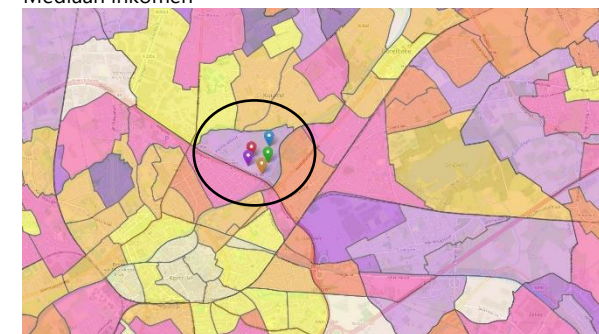

AANTAL INWONERS > 65 JAAR

- 0
- 1 - 21
- 22 - 38
- 43 - 63
- 64 - 89
- 90 - 119
- 120 - 163
- 164 - 229
- 230 - 336
- 337 - 1683

Mediaan inkomen

MEDIAAN INKOMEN
BELASTBAAR INKOMEN PER AANGIFTE (EURO)

- < 8533
- 8533 - 19383
- 19383 - 22366
- 22366 - 24678
- 24678 - 26723
- 26723 - 28721
- 28721 - 30942
- 30942 - 33719
- 33719 - 38240
- 38240 - 57503

West-Vl. €24.470

Vlaanderen €25.412

Kaartlagen: bron (1)

1. SCREENING INWONERS

Vooraleer de verschillende indicatoren onder de loep genomen worden, wordt er nagegaan of er sprake is van een kwetsbare groep en/of risicogroep, dit zijn personen jonger dan 15 jaar, personen ouder dan 65 jaar en het mediaan inkomen van de bewoners in het gebied rond de cluster Sabbe in Kuurne. Suggesties die we voorstellen bij de verschillende indicatoren wegen hierbij zwaarder door.

Kwetsbare inwoners zoals kleine kinderen en ouderen zijn extra gevoelig aan pollutanten zoals fijn stof, geluid, hitte... Ouderen geraken bovendien sneller in sociaal isolement omdat zij letterlijk en figuurlijk meer drempels ervaren om buiten te komen. Dit belemmert hen om anderen te ontmoeten en heeft onrechtstreeks een negatieve invloed op hun mentaal welbevinden. Het is wetenschappelijk aangetoond dat mensen met een lagere socio-economische status minder bereikt worden met sensibiliseringscampagnes. Het is voor deze inwoners extra belangrijk om in te zetten op omgevingsgerichte interventies, die van de gezonde keuze de gemakkelijkste maken.

1.1 Vaststellingen

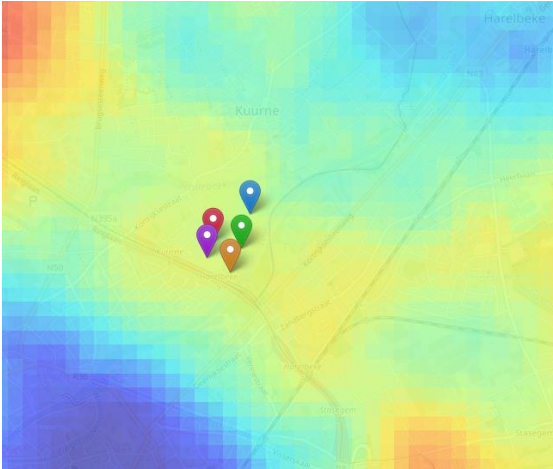
- Gemiddeld aantal kinderen (<15 jaar).
- Laag aantal ouderen (> 65 jaar).
- Inkomen bewoners: hoog.
- In de buurt van De Roterij is een restaurant nl. Gust'Eaux. Aan het begin van de Leiemeersdreef bevindt zich een wijk gevormd door Vlaskapel, de Koolakker en Bondgenotenlaan.

1.2 Suggesties

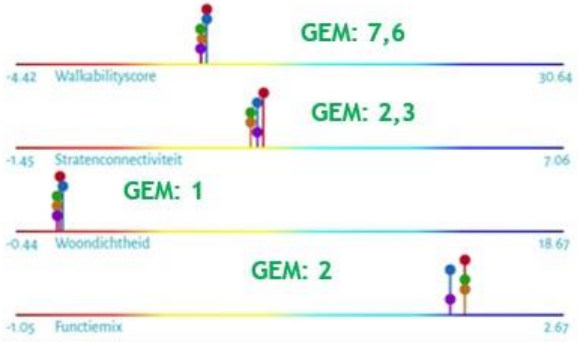
- Ook al wonen er in de buurt relatief weinig ouderen & jonge kinderen, toch is het aangewezen om de site 'Sabbe' toegankelijk te maken voor diverse doelgroepen, in het bijzonder kinderen, ouderen, maatschappelijk kwetsbare mensen & mensen met een beperking. Om als aantrekkingspool te fungeren voor zowel kinderen als ouderen wordt er best verhoogde aandacht besteed aan valpreventie, rustpunten/-banken & speelvoorzieningen voor kinderen (speeltuin, zandbank, beweegprikkel, ...). Dit zal het restaurant Gust'Eaux bovendien geen windeieren leggen.

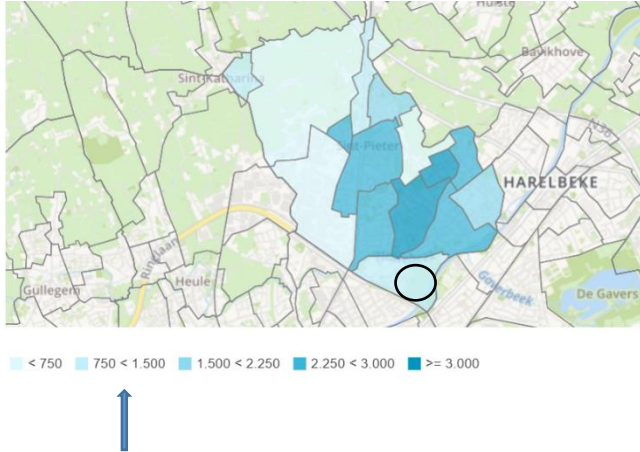
Walkability analyse:

Kaartlagen: bron (1)

Bevolkingsdichtheid

Kaartlaag: bron (9)

2. WALKABILITY-INDEX

De walkabilityscore is een maat voor de bewandelbaarheid van een buurt. Hoe hoger de score, hoe groter de kans dat een inwoner zich te voet of met de fiets verplaatst. Deze score wordt berekend op basis van drie parameters: de functiemix, de woondichtheid en de stratenconnectiviteit (of doorwaadbaarheid). Naast een positief effect op de gezondheid heeft een hoge walkabilityscore ook een positief effect op andere factoren zoals een sterkere lokale economie, een vermindering van de kost voor openbaar vervoer, een betere luchtkwaliteit en minder geluidshinder gezien het autominderen, minder maatschappelijke kosten, hogere woningwaarden, etc.

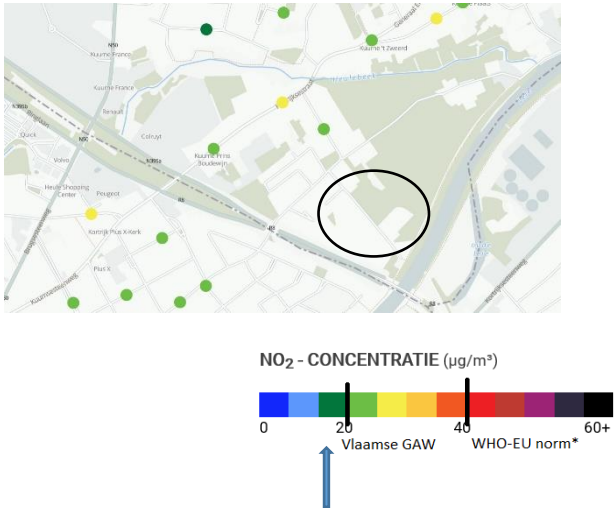
2.1 VASTSTELLINGEN

- In vergelijking met alle buurten in het getoonde gebied scoort deze buurt gemiddeld op walkabilityscore.
- In vergelijking met alle buurten in het getoonde gebied scoort deze buurt gemiddeld op stratenconnectiviteit.
- In vergelijking met alle buurten in het getoonde gebied scoort deze buurt lager op woondichtheid.
- In vergelijking met alle buurten in het getoonde gebied scoort deze buurt hoger voor functiemix.
- De bevolkingsdichtheid in Kuurne is gemiddeld 1368 inwoners per km². De statistische sector waartoe De Roterij behoort scoort lager: gemiddeld 801 inwoners per km².

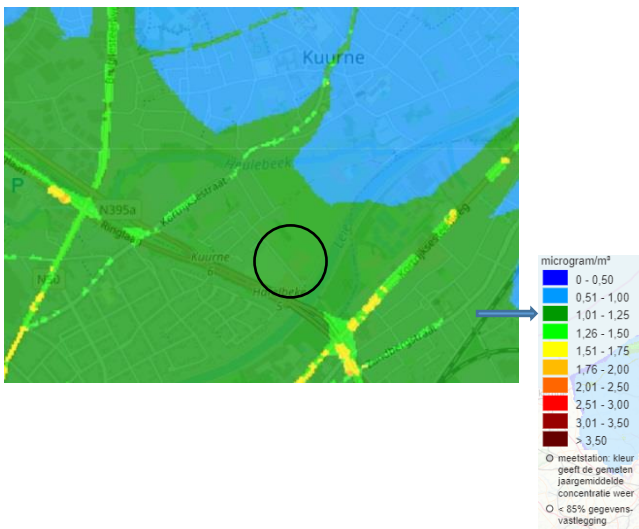
2.2. SUGGESTIES

- Om de stratenconnectiviteit te verhogen en mensen ertoe aan te zetten zich op een actieve manier te verplaatsen, was het opportuun om van de Leiemeersdreef een **doorlopende straat** (bijlage 1) te maken, die louter toegankelijk is voor fietsers & voetgangers. Er werd echter gekozen voor parkeerscenario 1 (cfr. toelichtingsnota 20210310_tussentijdse versie), i.c. parkeren in de cluster. In dat scenario wordt best bekeken hoe wandelaars/fietsers zich op een aangename & veilige manier kunnen verplaatsen van én naar de site, bvb. aparte strook voor voetgangers/fietsers, fietsstraat, ...
- De nabijheid van het jaagpad, het Vlaspark en het Heulebeekdomein, die idealiter maximaal met elkaar verbonden worden, maakt het mogelijk om **groene functionele belevingsroutes** te creëren, waardoor inwoners op een veilige & aangename manier kunnen wandelen of fietsen.
- Het valt te bekijken of de route Leiemeersdreef – Roterijstraat – Kortrijksestraat een waardig alternatief vormt voor **functionele, duurzame verplaatsingen** (woon-werkverkeer / scholen) , naast de route Kortrijksestraat – Lt.-Gen. Gérardstraat.

NO₂

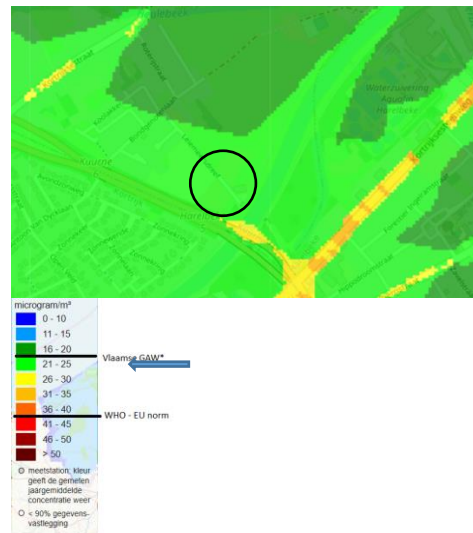

Kaartlaag: bron (2)*WHO-EU=World Health Organization-Europese Unie
Black Carbon

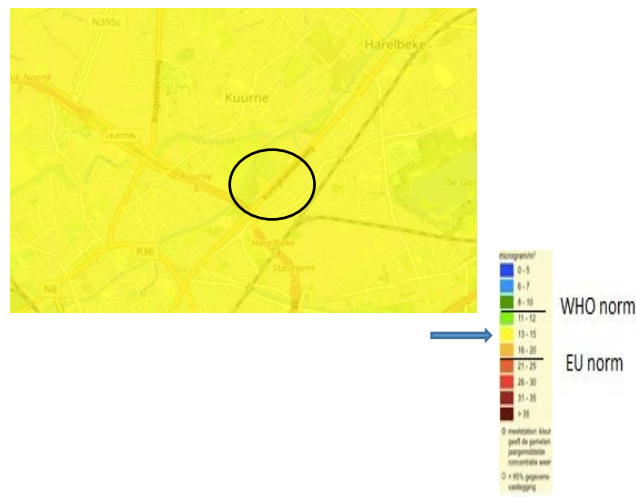

Kaartlaag: bron (3)

NO₂

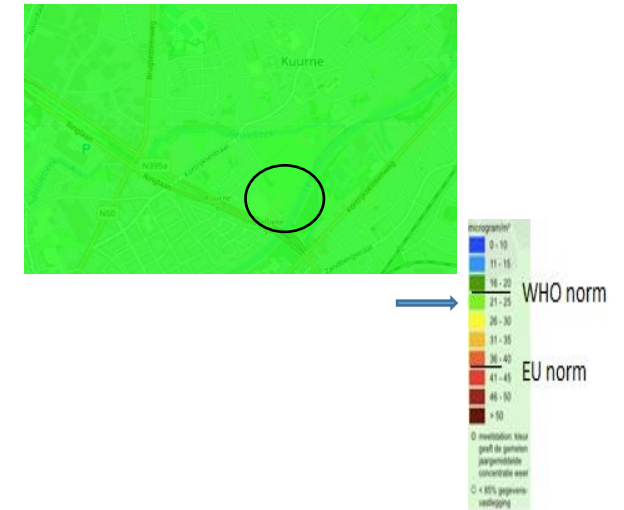

Kaartlaag: bron (3) *GAW=Gezondheidskundige AdviesWaarde
Fijn Stof PM 2,5

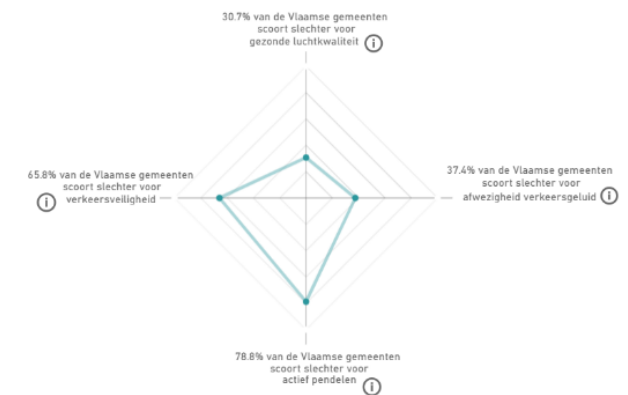

Kaartlaag: bron (3)

Fijn stof PM10

Kaartlaag: bron (3)
De Lokale Gezondheidsindicator Mobiliteit

Bron (4)

3. LUCHTKWALITEIT

Luchtvervuiling heeft een directe invloed op de gezondheid van mensen. Zo verhoogt fijn stof het risico op hart- en vaatziekten & longkanker en kan stikstofdioxide kortademigheid en astma-aanvallen uitlokken. Gemotoriseerd verkeer draagt in belangrijke mate bij aan de luchtverontreiniging en verlaagt de leefbaarheid van onze kernen. De planning en inrichting van de publieke ruimte kan er enerzijds voor zorgen dat mensen zich minder in vervuilde gebieden bevinden en anderzijds dat ze zich op een duurzame manier verplaatsen, waardoor de luchtkwaliteit verbetert.

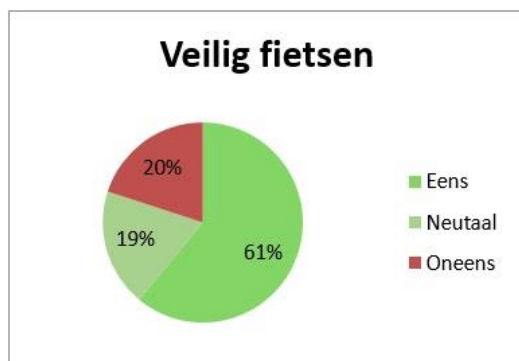
3.1. VASTSTELLINGEN

- PM 2,5 voldoet aan de EU norm, maar niet aan de WHO-norm. PM 10 voldoet aan de EU norm, maar net niet aan de WHO-norm. Vanuit gezondheidskundig standpunt is PM 2,5 de belangrijkste parameter, aangezien deze de meeste invloed heeft op de gezondheid.
- 30,7% van de gelijkaardige gemeenten/steden scoort slechter op vlak van luchtkwaliteit.

3.2 SUGGESTIES

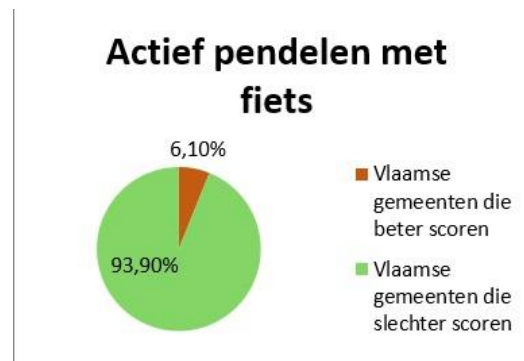
- Om het **STOP-principe** maximaal te bewerkstelligen opperden we om gemotoriseerd verkeer te weren, m.u.v. leveringen + laden & lossen. De wandelaar & fietser zou centraal geplaatst moeten worden. Gezien er voor parkeerscenario 1 gekozen werd, cfr. supra, ijveren we er niettemin voor om actieve verplaatsing zoveel mogelijk te faciliteren.
- Door maximaal te **ontharden** en de site van **groen** te voorzien, zetten we in op een goede luchtkwaliteit. Bomen en planten produceren immers zuurstof en zuiveren de lucht van schadelijke stoffen zoals stikstofdioxide en fijn stof. Bomen geven bovendien structuur en identiteit aan de site en spelen een grote rol in de beleving & verblijfskwaliteit van de site.
- Rokende mensen zorgen voor lokale luchtverontreiniging (passief roken). We zetten in op een **rookvrije site** (cfr. project 'Generatie Rookvrij' – bijlage 3) en nodigen mensen, via bordjes/grondmarkeringen/..., uit om niet te roken in het zicht van kinderen.

Aandeel van de bewoners dat het veilig vindt om te fietsen in Kuurne?

Bron (5)

Hoe scoort de gemeente op actief pendelen met de fiets tegenover andere Vlaamse gemeenten?

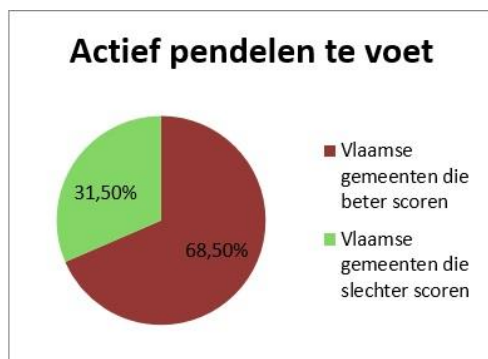
Bron (4)

Aandeel van de bewoners dat het veilig vindt voor kinderen om zich te verplaatsen in Kuurne?

Bron (5)

Hoe scoort de gemeente op actief pendelen te voet tegenover andere Vlaamse gemeenten?

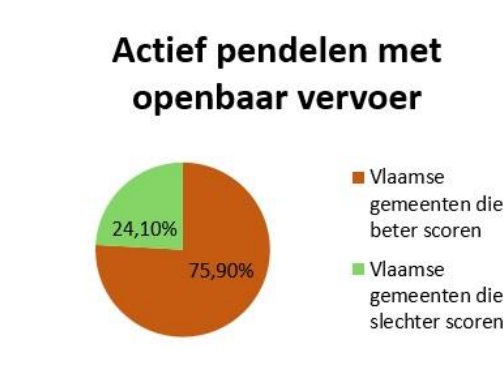
Bron (4)

Aandeel van de bewoners dat vindt dat de fietspaden in Kuurne in goede staat zijn?

Bron (5)

Score van de gemeente op actief pendelen met openbaar vervoer tegenover andere Vlaamse gemeenten?

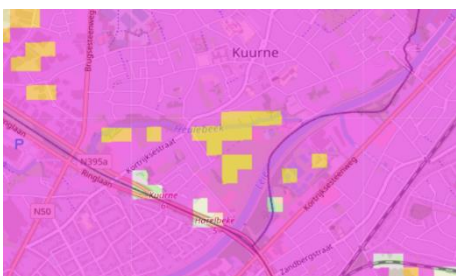

Bron (4)

4. MOBILITEIT

Een gezond mobiliteitssysteem stelt de actieve mens centraal. Hierbij moet er ingezet worden op het S.T.O.P principe. Dat betekent dat je bij de inrichting van de publieke ruimte eerst aandacht hebt voor stappers, dan voor trappers en het openbaar vervoer, en pas daarna voor de personenwagens. Veilige en kwalitatieve fiets- en wandelpaden dragen bij aan een gezonde leefomgeving, beter luchtkwaliteit, sociale participatie etc.

Hoe is de synthese van de knooppuntwaarden en voorzieningen in het gebied?

Bron 10.

4.1. VASTSTELLINGEN

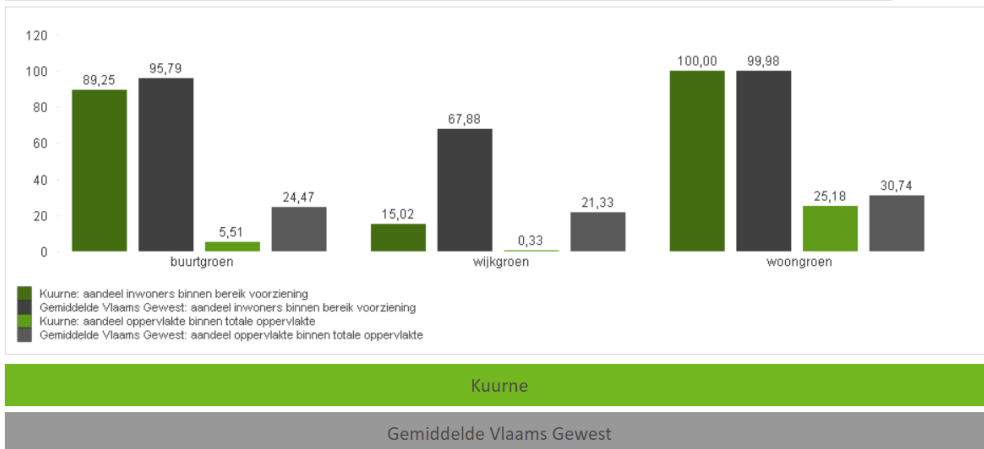
- 1 op 5 inwoners vindt het niet veilig fietsen in Kuurne.
- Slechts 44% van de inwoners vindt het veilig voor kinderen om zich te verplaatsen in Kuurne.
- 1 op 4 inwoners vindt dat de fietspaden in Kuurne in slechte staat zijn.
- 6,10% van de Vlaamse gemeenten scoren beter op actief pendelen met de fiets.
- 68,50% van de Vlaamse gemeenten scoren beter op actief pendelen te voet.
- 75,90% van de Vlaamse gemeenten scoren beter op actief pendelen met het openbaar vervoer.
- Op basis van de synthese van de knooppuntenwaarde en voorzieningen kunnen we vaststellen dat de bereikbaarheid gecodeerd wordt als 'goed'.

4.2. SUGGESTIES

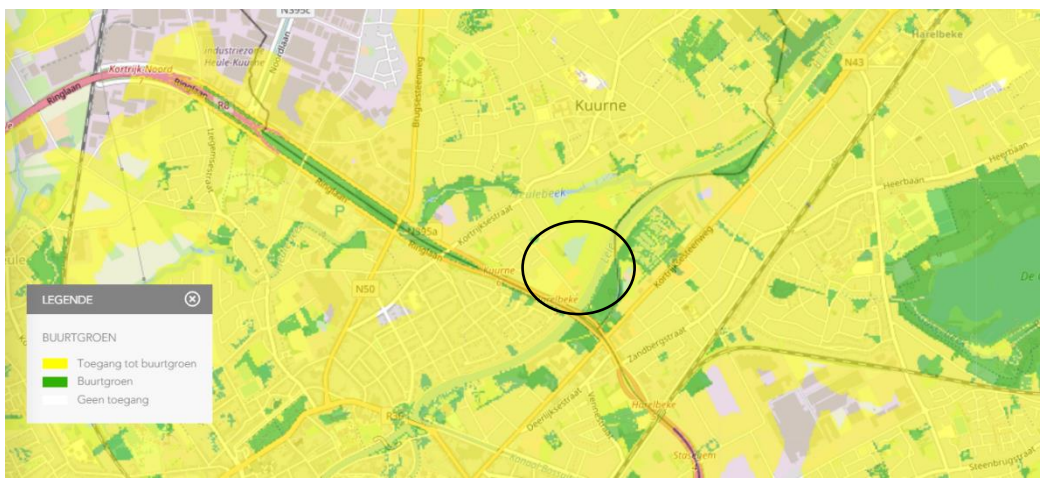
- Aangezien ervoor geopteerd wordt om een parking aan te leggen op de site zelf, pleiten we voor een **fietsstraat**, waarbij de Leiemeersdreef verbreed wordt en er een aparte toegankelijke zone, afgebakend met groen, voorzien wordt voor wandelaars.
- Een **veilige en goed onderhouden infrastructuur** voor zachte weggebruikers is belangrijk om mensen uit de auto en op de fiets of aan het wandelen te krijgen.
- Op de site zelf voorzien we voldoende **infrastructuur voor de fietser**, i.c. veilige fietsstalling of Car Bike Port, oplaadpalen voor elektrische fietsen, openbare fietspomp, parkeerplaats(en) voor bakfietsen, deelfietsen, etc. (bijlage 4).
- Het aanbrengen van **fietsbewegwijzering** tussen de 3 groene spots (i.c. Vlaspark, Sabbe & Heulebeekdomein) en de belangrijkste locaties in de gemeente Kuurne is een essentieel onderdeel van een sterk lokaal fietsbeleid.
- **Signalisatie- en nudgingmaterialen** (bijlage 5) zetten mensen aan om meer te stappen.
- **Tijdelijke wegmarkeringen** (bijlage 6) stimuleren het gebruik van de fiets.
- Indien de gemeente Kuurne de intentie heeft om de trage weg te promoten bij (jonge) fietsers (woon-werkverkeer, woon-schoolverkeer) moet zeker aandacht besteed worden aan **gepaste verlichting**. Dit om het veiligheidsgevoel te verhogen, zonder de site 's nachts extra te belasten (lichthinder).

Aandeel (%) van de totale oppervlakte van de stad die ingenomen wordt door woongroen, buurtgroen en wijkgroen. Woongroen wordt gedefinieerd als elk type groen, ongeacht de grootte. Buurtgroen wordt gedefinieerd als groen met een minimumoppervlakte van 1ha en wijkgroen als groen met een minimumoppervlakte van 10ha.

Aandeel (%) van de inwoners dat binnen een bepaalde afstand van woongroen (150m), buurtgroen (400m) en wijkgroen (800m) woont.

Bron (6)
Buurtgroen

Bron (10)

5. GEZOND LEEFMILIEU

Een gezond leefmilieu werkt gezond gedrag in de hand. Een gezond leefmilieu kan gerealiseerd worden door aandacht te geven aan zaken zoals een gezond plein ⁽⁴⁾, ontharding, groendaken, speelstraten, etc. Autoluwe omgevingen, veel natuur, water, terrassen, plaatsen waar ontmoeting mogelijk is... hebben een positief effect op het mentaal welbevinden van mensen. Zo zullen groene omgevingen leiden tot minder piekeren, minder stress en meer positieve emoties. Daarnaast zal de aanwezigheid van groen ook beweging stimuleren en zo bijdragen aan motorische, cognitieve en emotionele ontwikkeling van kinderen. Bovendien zullen de positieve effecten van een groenere omgeving sterker zijn bij personen met een lagere socio-economische status. Inzetten op kwaliteitsvolle, natuurlijke publieke ruimte op buurtniveau is dus ook een belangrijke beleidskeuze om de gezondheidsongelijkheid te verkleinen.

⁽⁴⁾ *Gezonde pleinen zetten aan tot bewegen, dragen bij tot geestelijke gezondheid, faciliteren het maken van gezonde keuzes, hebben een goede luchtkwaliteit, etc.*

5.1. VASTSTELLINGEN

- Kuurne scoort 19% minder in oppervlakte buurtgroen ⁽²⁾ t.o.v. het gemiddelde van de Vlaamse gemeenten.
- Kuurne scoort 21% minder in oppervlakte wijkgroen ⁽³⁾ t.o.v. het gemiddelde van de Vlaamse gemeenten.
- Kuurne scoort 5,6% minder in oppervlakte woongroen ⁽⁴⁾ t.o.v. het gemiddelde van de Vlaamse gemeenten.
- Er zijn een aantal groene spots in de buurt, i.c. Vlaspark en het Heulebeekdomein.

⁽²⁾ *Buurtgroen wordt gedefinieerd als groen met een minimumoppervlakte van 1ha. Voor buurgroen is de afstand 400meter voor binnen bereik.*

⁽³⁾ *Wijkgroen wordt gedefinieerd als groen met een minimumoppervlakte van 10ha. Voor wijkgroen is de afstand 800meter voor binnen bereik.*

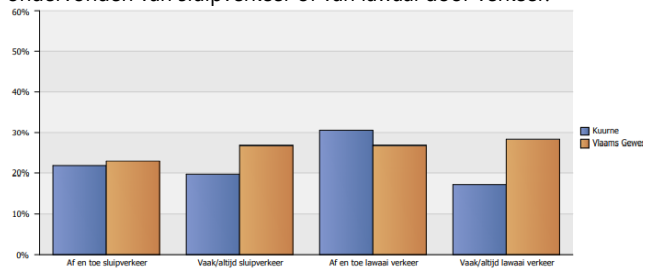
⁽⁴⁾ *Woongroen wordt gedefinieerd als elk type groen, ongeacht de grootte. Voor woongroen is de afstand 150meter voor binnen bereik.*

5.2. SUGGESTIES

- Gelet op de mogelijke bestemmingen van deze site (cfr. BPA), i.c. agrarische activiteiten, natuurontwikkeling en dagrecreatie, is de site 'Sabbe' de locatie bij uitstek om **toegankelijke volkstuintjes** (bijlage 7) aan te leggen. Volkstuintjes verhogen de toegang tot gezonde en verse voeding. Bovendien bewegen mensen meer en wordt hun mentaal welbevinden versterkt door een verbeterde sociale cohesie en de mogelijkheid om in het groen te vertoeven en tot rust te komen (vb. StadsAkker Tienen). Volkstuintjes kunnen gecombineerd worden met het organiseren van kookworkshops in één van de seminarieruimtes.
- Indien volkstuintjes niet weerhouden worden, vormen **kruidenbakken** (bijlage 8) een mooi alternatief.
- Kies voor **eetbare planten en fruitbomen** als landschapselementen, dit i.f.v. het stimuleren van de gezonde voedingskeuze.
- Het creëren van een **aangename verblijfruimte** (zitruimte/pique-nique tafels) op de site is aan te raden, i.f.v. bevorderen sociale cohesie buurtbewoners, passanten, deelnemers workshops/symposia.
- Zet in op **ontharding** en maak ruimte voor **groen**. Het creëren van voldoende schaduw, waar zitbanken geplaatst worden, bij warme zomers is belangrijk.
- Zorg dat de **parking** past in de omgeving (bvb. groenbuffer rondom de parking zonder opgaande beplanting te voorzien, waterdoorlaatbare klinkers, ...).
- Verbind de verschillende **groene spots**, i.c. Vlaspark, Sabbe en het Heulebeekdomein, met elkaar en breng inwoners op de hoogte van dit **groene fiets-, wandelnetwerk**. Zorg dat de paden, ook bij regenweer, vlot toegankelijk zijn voor minder mobiele mensen – gezinnen met buggy's.

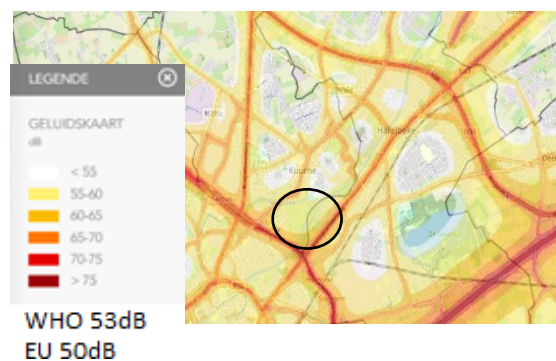

Aandeel (%) van de inwoners dat de afgelopen maand last heeft ondervonden van sluisverkeer of van lawaai door verkeer:

Bron (5)

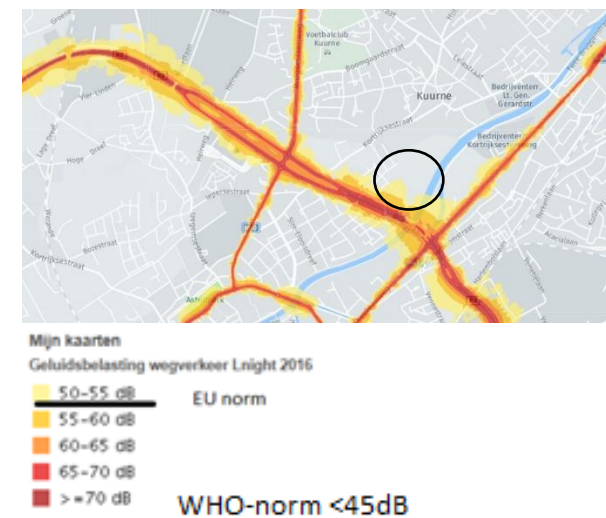
Geluid (de geluidsbelasting wordt uitgedrukt in de gemiddelde geluidsbelasting over een etmaal (Lden)) (5).

Kaartlaag: bron (10)

(5) Geluidsbelasting 's avonds en 's nachts is hinderlijker dan die van overdag en overdag en wordt daarom veel zwaarder meegerekend.

Geluid (de gemiddelde geluidsbelasting wegverkeer Lnight 2016)

Kaartlaag: bron (7)

6. GELUID

Geluidshinder wordt minder snel in verband gebracht met mogelijke gezondheidsrisico's en is daardoor een onderschat probleem. Geluidshinder komt na roken, overgewicht en obesitas, en fijn stof op de vierde plaats als risicofactor voor ziektelast in Vlaanderen. Het kan zowel fysieke (bvb. hoge bloeddruk & hart- en vaatziekten) als mentale (bvb. depressie) gezondheidseffecten veroorzaken. Verkeer is één van de voornaamste bronnen van geluidshinder.

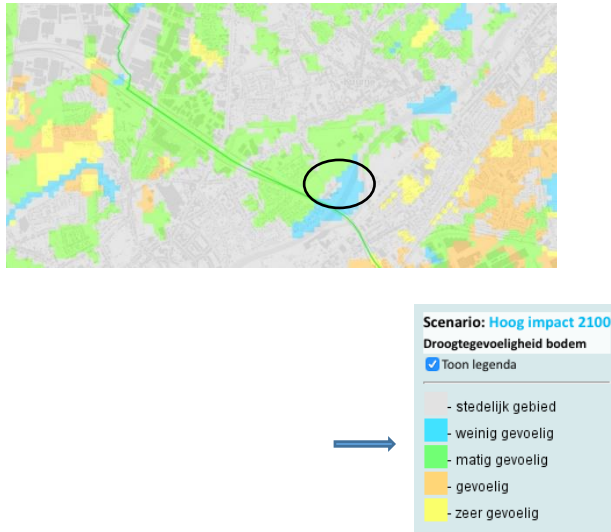
6.1. VASTSTELLINGEN

- Kuurne scoort hoger op 'af en toe lawaai verkeer' dan het Vlaams Gewest.
- Op de site wordt de EU geluidsnorm (Lnight) nipt gehaald, wanneer je naar de omgeving kijkt: Ringlaan (R8), Kortrijksesteenweg en Brugsesteenweg dan wordt deze norm sterk overschreden.

6.2. SUGGESTIES

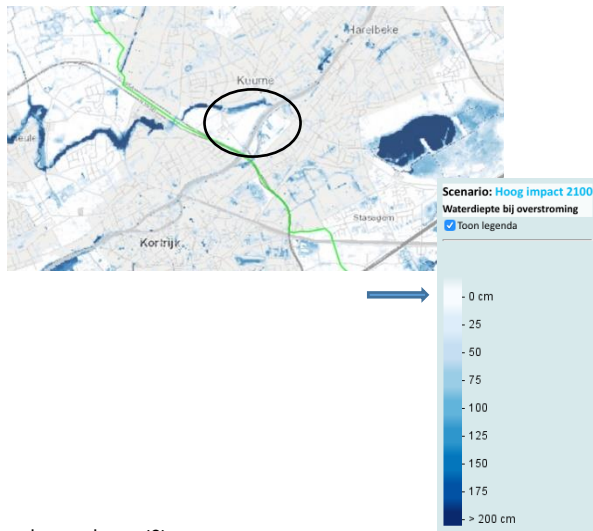
- Het stimuleren van **actieve verplaatsing** en het (quasi) volledig **weren van gemotoriseerd verkeer**, cfr. supra, zijn bijzonder effectief in het voorkomen van geluidshinder.
- Creëren van **groene omgeving**, cfr. supra.
- Aanwezigheid van **bewegend water** in de groene ruimte heeft een rustgevend effect en zorgt ervoor dat lawaai minder als storend ervaren wordt.

Droogte:

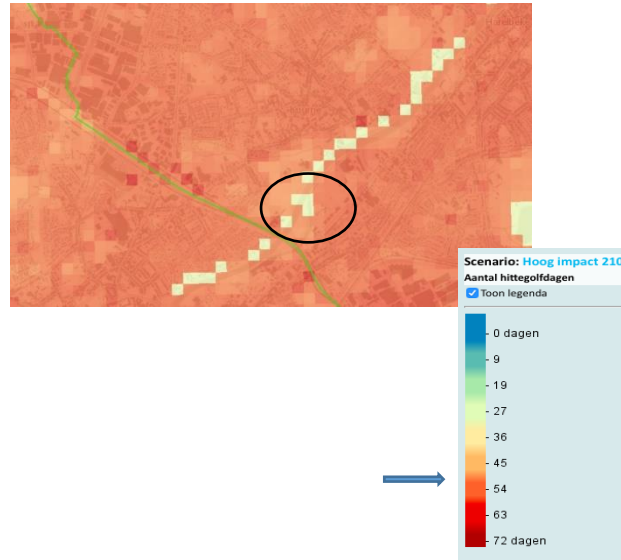
Kaartlagen: bron (8)

Overstroming: Waterdiepte bij overstroming

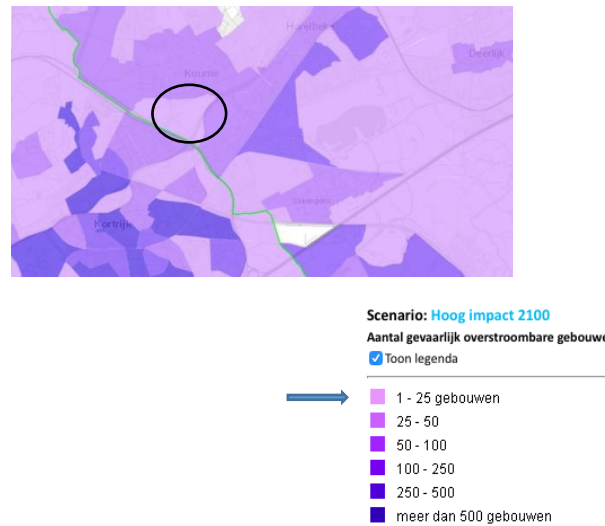
Kaartlagen: bron (8)

Hitte: Hittegolfdagen met hittestress

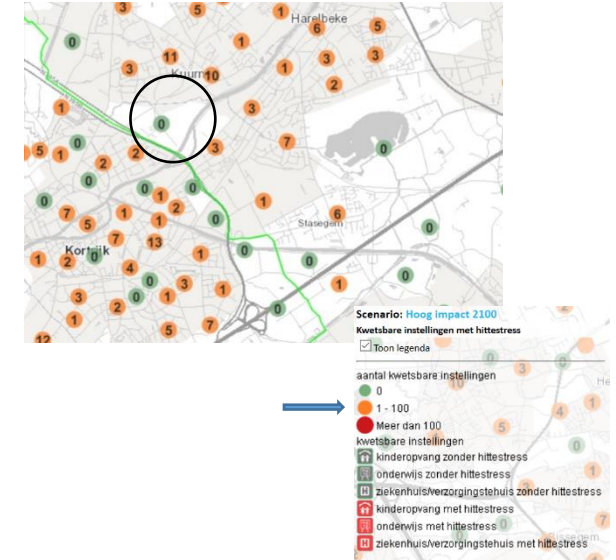
Kaartlagen: bron (8)

Overstroming: Aantal gevaarlijk overstroombare gebouwen

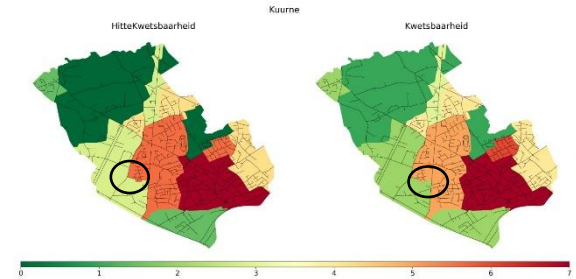
Kaartlagen: bron (8)

Hitte: Aantal kwetsbare instellingen

Kaartlagen: bron (8)

Hittekwetsbaarheidskaart

Kaartlagen: bron (11)

7. KLIMAAT

Door de algemene klimaatopwarming en de onaangepaste ruimtelijke planning en inrichting in Vlaanderen (te weinig bomen en water, te veel verhardingen) nemen de gemiddelde temperaturen en zomerse hittegolven toe. De daaraan gekoppelde hittestress kan gevolgen hebben voor de gezondheid, zeker voor kwetsbare groepen zoals ouderen, kleine kinderen en sociaal geïsoleerde personen. Klachten kunnen variëren van milde hinder (met o.a. slaapverstoring tot gevolg) tot uitdrogingsverschijnselen, hittekrampen of hittedag. Tijdens extreme hittegolven piekt het sterftecijfer. Een goede planning en inrichting van de publieke ruimte kan helpen om dit tegen te gaan.

7.1. VASTSTELLINGEN

- De site is matig gevoelig voor droogte.
- De site is gevoelig voor hittegolfdagen met hittestress binnen 100 jaar. Er zijn geen kwetsbare instellingen in en rond de site.
- Weinig gevoeligheid voor overstroming in de zone binnen 100 jaar, met minimaal aantal overstroombare gebouwen in de regio rond de site.
- De nabijheid van de Leie en het open karakter van de site biedt mogelijkheden tot ventileren waardoor de hitte afneemt.

7.2. SUGGESTIES

- Plangebied
  - **Ontharding** zorgt voor meer groene ruimte. Dit is omwille van meerdere redenen belangrijk ter bestrijding van hitte. Allereerst zorgt de schaduw van planten voor de nodige afkoeling. Daarnaast neemt een verharde bodem overdag meer warmte op dan een groene bodem. Hierdoor geeft deze 's nachts meer warmte af. Daartegenover is een groene bodem meestal permeabel, wat het infiltreren van water vergemakkelijkt. Dit is belangrijk om evaporatie bij hitte mogelijk te maken. Bovendien zorgt een vochtige grond er ook voor dat er minder warmte opgenomen wordt.
  - **Ontharding parking**, cfr. supra.
  - Het integreren van **water** op de site heeft onder andere door evaporatie een verkoelend effect, maar biedt ook de mogelijkheden aan de mensen zelf om verkoeling te zoeken.

8. Varia

Naast bovenstaande items zijn er nog tal van indicatoren die van belang zijn bij het bewerkstelligen van een gezonde publieke ruimte, gaande van valpreventie & toegankelijkheid, gezonde voeding tot mentaal welbevinden, sociale cohesie, rookvrije terreinen, ... Deze bijkomende indicatoren zijn vaak moeilijker te staven met kaartmateriaal, vandaar dat we gebruik maken van input van intermediairs, burgers, etc. en visuele aandachtspunten tijdens het plaatsbezoek.

8.1. VASTSTELLINGEN

- Mogelijke bestemming van de cluster 'Sabbe': agrarische activiteiten, natuurontwikkeling en dagrecreatie.
- 3 categorieën van functies worden onderscheiden:
  - Co-creating.
  - Verblijfsrecreatie.
  - Landbouwgerelateerde functies.
- Voorstel om in te zetten op publieke programma's met een hoog cultureel & educatief karakter.

8.2. SUGGESTIES

- In de nieuwe publieke ruimte wordt idealiter aandacht besteed aan **zitbanken**, die tevens als rustpunt fungeren voor minder mobiele mensen. Zitbanken kunnen de sociale cohesie én ontmoeting positief beïnvloeden.
- De aanleg van **geveltuintjes** draagt niet enkel bij tot een betere luchtkwaliteit en een gezonder leefmilieu maar bevordert ook de **biodiversiteit**: verschillende vogels en insecten vinden er immers voedsel of een rustplaats.
- Zones op de site, waar veel kinderen komen, worden **rookvrij** gemaakt, cfr. 2. Luchtkwaliteit.
- Bij de invulling van de groene ruimtes wordt best nagedacht hoe kinderen optimaal 'creatief & fysiek' uitgedaagd kunnen worden. Extra aandacht voor **spel, beleving & beweegprikkel**s voor kinderen is een meerwaarde. Het uitwerken van een **beweegroute, -parcours**, al dan niet met integratie van het Vlaspark & het Heulebeekdomein, valt te overwegen (bijlage 8).
- **Adequate verlichting** zorgt bij een publieke ruimte voor een veilig gevoel, de juiste sfeer.
- **Drinkfonteintjes** zouden in de publieke ruimte voorzien kunnen worden. Dit zou een extra troef zijn voor fietsers.
- Naast een fietsershotel zou een **fietsbieb** een plaats kunnen krijgen op deze site.

11. Bijlagen

Foto 1 (doorlopende straat – cfr. 'walkability').

Foto's 2 (parking in de cluster – cfr. 'luchtkwaliteit' & 'mobiliteit').

Parkeerscenario 1: parkeren in de cluster

PLUS:

- korte wandelafstand tussen parking en gebouwen

MIN:

- autobewegingen langs Leiemeersdreef

Foto 3 (Generatie Rookvrij – cfr. 'luchtkwaliteit' – 'varia')

Foto 4 (fietsinfrastructuur – cfr. 'mobiliteit')

Car Bike Port

Laadpaal elektrische fiets

Openbare fietspomp

Parkeerplaats bakfietsen

Foto 5 (signalisatie- + nudgingmateriaal – cfr. 'mobiliteit')

Voorbeeld signalisatie 10.000 stappen – 1.

Voorbeeld signalisatie 10.000 stappen – 2.

Voorbeeld nudging 10.000 stappen – 1.

Voorbeeld nudging 10.000 stappen – 2.

Foto 6 (tijdelijke wegmarkeringen – cfr. 'mobiliteit')

Foto 7 (volkstuintjes + kruidenbakken – cfr. 'gezond leefmilieu)

Volkstuintjes

Kruidenbakken

Foto 8 (speelelementen kinderen- cfr. 'varia)

Speel- en beweegparcours

Benodigheden: neem een pakje kleurkrijtjes mee.

1 Twister

Linkervoet op blauw! Rechterarm op rood!
Voel jij ook al de kriebels?

2 Pingpong

Speel een partijtje pingpong, wie haalt als eerste 11 punten en wint de set?

3 Hinkelpad

Hinkelen blijft super leuk! De spelregels staan op het bordje ter plaatse.

4 Jump the Line

Hoe ver kan jij springen?

5 Spring je naam

Vorm je naam door te springen op de juiste letters. Keer steeds terug naar de voetjes in het midden.

6 Krijttekening

Help jij Sticky de slak aan een kleurrijke outfit? Krijt dit zo mooi mogelijk in en plaats het nadien op #speleninmenen

7 Volg de lijn

Stap of spring op 1 been op de lijn van begin tot einde!

8 OXO

Hoe pienter ben jij? Wie als eerste het woord OXO kan maken is gewonnen.

9 Volleybal

Leef je uit op dit heuse volleybalveld.

10 Doe mij na

Dans, spring, ... op de verschillende kleuren en imiteer je vriendjes.

11 Pull up station

Voor de krachtpatsters! Test je spieren aan deze leuke pull up bar.

12 Evenwichtsbalken

Hoe goed ben jij in het behouden van je evenwicht? Lukt het op 2 benen, maar ook op 1?

13 Doolhof

Help de worm door het doolhof om bij de appel te komen.

12. Bronnen

Bron (1): Walkability-tool (geraadpleegd december 2020)

Bron (2): Curieuze neuzen map (geraadpleegd december 2020)

Bron (3): Luchtkwaliteit VMM (geraadpleegd december 2020)

Bron (4): Gezondheidsindicator (geraadpleegd december 2020)

Bron (5): Gemeentemonitor (geraadpleegd december 2020)

Bron (6): Gemeentemonitor: groen in de buurt (geraadpleegd december 2020)

Bron (7): Geopunt (geraadpleegd december 2020)

Bron (8) Klimaat VMM (geraadpleegd december 2020)

Bron (9): Bevolkingsdichtheid, Provincies in cijfer (geraadpleegd december 2020)

Bron (10): Leefkwaliteit Vlaanderen (geraadpleegd december 2020)

Bron (11): Hittekwaetsbaarheidskaart (geraadpleegd december 2020)

Bron (12): Gezonde Publieke Ruimte, Prioriteiten bepalen, Vlaams Instituut Gezond Leven